

MIRAGLIA

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)
z 10. marca 2005 *

Vo veci C-469/03,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 35 EÚ, podaný rozhodnutím Tribunale di Bologna (Taliansko) z 22. septembra 2003 a doručený Súdnemu dvoru 10. novembra 2003, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Filomeno Mario Miraglia,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia R. Schintgen (spravodajca) a P. Kūris,

generálny advokát: A. Tizzano,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. decembra 2004,

* Jazyk konania: taliančina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- pán Miraglia, v zastúpení: N. Trifirò, avvocatessa,

- talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Aiello, avvocato dello Stato,

- helénska vláda, v zastúpení: M. Apeossos a I. Bakopoulos, ako aj M. Tassopoulou, splnomocnení zástupcovia,

- španielska vláda, v zastúpení: M. Muñoz Pérez, splnomocnený zástupca,

- francúzska vláda, v zastúpení: R. Abraham a G. de Bergues, ako aj C. Isidoro, splnomocnení zástupcovia,

- holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster a J. van Bakel, splnomocnené zástupkyne,

- švédka vláda, v zastúpení: A. Kruse, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. de March a W. Bogensberger, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9, ďalej len „DVSD“), podpísaného 19. júna 1990 v Schengene (Luxembursko).
- 2 Tento návrh bol predložený v súvislosti s trestným konaním začatým proti pánovi Miraglia obvinenému spolu s inými osobami z organizovania prepravy omamných látok rovnakého druhu ako heroín do Bologne.

Právny rámec

Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda

- 3 Podľa článku 1 protokolu, ktorým sa začleňuje *Schengenské acquis* do rámca Európskej únie, pripojeného Amsterdamskou zmluvou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len protokol), je trinásť členských štátov Európskej únie oprávnených založiť medzi sebou užšiu spoluprácu v oblasti pôsobnosti *Schengenského acquis* tak, ako je uvedené v prílohe predmetného protokolu.
- 4 Do takto definovaného *Schengenského acquis* patrí predovšetkým dohoda podpísaná 14. júna 1985 v Schengene medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 13; Mim. vyd. 19/002, s. 3, ďalej len „Schengenská dohoda“), ako aj DVSD.
- 5 Podľa článku 2 ods. 1 prvého pododseku protokolu od dátumu nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy sa *Schengenské acquis* okamžite uplatňuje v trinástich členských štátoch uvedených v článku 1 tohto protokolu.
- 6 Podľa článku 2 ods. 1 druhého pododseku druhej vety protokolu Rada Európskej únie jednomyseľne prijala 20. mája 1999 rozhodnutie 1999/436/ES, ktorým sa v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a Zmluvy o Európskej únii stanovuje právny základ pre všetky ustanovenia alebo

rozhodnutia, ktoré tvoria *Schengenské acquis* (Ú. v. ES L 176, s. 17; Mim. vyd. 19/001, s. 152). Z článku 2 v kombinácii s prílohou A tohto rozhodnutia vyplýva, že Rada stanovila články 34 EÚ a 31 EÚ, ktoré sú súčasťou hlavy VI Zmluvy o Európskej únii, nazvanej „Ustanovenia o spolupráci v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí“, za právny základ pre články 54 až 58 DVSD.

- 7 Tieto články patria do kapitoly 3 s názvom „Zákaz dvojitého trestu“, ktorá je súčasťou hlavy III, nazvanej „Polícia a bezpečnosť“. Podľa spomínaného článku 54 platí:

„Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva, alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.“

Európsky dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach

- 8 Článok 2 písm. b) Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach podpísaného 20. apríla 1959 v Štrasburgu (ďalej len „Európsky dohovor o vzájomnej pomoci“), stanovuje:

„Pomoc možno odmietnuť:

...

b) ak sa dožiadaná strana domnieva, že vykonanie dožiadania by bolo zrejme na úkor jej zvrchovanosti, bezpečnosti, verejného poriadku alebo iných základných záujmov jeho štátu.“

9 Holandské kráľovstvo k článku 2 písm. b) Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci vyslovilo túto výhradu:

„Vláda Holandského kráľovstva si vyhradzuje právo neposkytnúť pomoc:

...

b) ak sa týka stíhania alebo konania nezlučiteľného so ‚zákazom dvojitého trestu‘,

c) ak sa týka vyšetrovania skutkov, za ktoré je obvinený stíhaný v Holandsku.“

Holandská právna úprava

10 Podľa článku 36 holandského trestného poriadku:

„1. Ak sa v konaní o obžalobe nepokračuje, môže súdny orgán rozhodujúci vo veci samej, ktorý ako posledný vec prejednával, vysloviť na žiadosť obvineného, že trestné stíhanie sa skončilo.

2. Súdny orgán si môže vyhradiť rozhodnúť o žiadosti vždy do určitej lehoty, ak prokurátor predloží skutočnosti, z ktorých vyplynie, že stíhanie bude pokračovať.

3. Pred tým, ako súdny orgán rozhodne, predvolá priamo dotknutú osobu, o ktorej vie, na účely jej vypočutia v súvislosti so žiadosťou obvineného.

4. Uznesenie sa bezodkladne doručí obvinenému.“

11 Článok 255 tohto poriadku ustanovuje:

„1. Potom, ako sa rozhodne o zastavení trestného stíhania, či už na základe obvinenému doručeného uznesenia o skončení trestného stíhania alebo na základe doručenia o zastavení ďalšieho stíhania, bez toho, aby v tomto poslednom prípade bol dotknutý článok 12i alebo článok 246, obvinený nemôže byť opätovne stíhaný za ten istý skutok, s výnimkou prípadu, že sa predložia nové dôkazy.

2. Novými dôkazmi môžu byť výlučne výpovede svedkov alebo výpoveď obvineného a listinné dôkazy, dokumenty a zápisnice, ktoré boli zistené neskôr, alebo ktoré neboli predtým preskúmané.

3. V podobnom prípade obvinený môže byť predvolaný na pojednávanie pred Rechtbank iba po vykonaní prípravného vyšetrovania v súvislosti s novými dôkazmi...”

- 12 Na záver vo vzťahu k vzájomnej pomoci v trestných veciach článok 552-1 holandského trestného poriadku ustanovuje:

„1. Žiadosti sa nevyhovie:

...

- b) ak by sa jej vyhovením smerovalo k poskytnutiu spolupráce so stíhaniaми alebo s rozhodovaním o obžalobe, ktorá je nezlučiteľná so zásadou, ktorú nepriamo obsahujú článok 68 trestného zákona a článok 255 ods. 1 tohto zákona,
- c) ak je podaná na účely vyšetrovania, ktoré sa týka skutkov, za ktoré je obvinený stíhaný v Holandsku...”

Konanie vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 13 V rámci vyšetrovania vedeného v spolupráci medzi talianskymi a holandskými úradmi bol 1. februára 2001 v Taliansku zadržaný pán Miraglia na základe uznesenia o preventívnej väzbe, ktoré vydal vyšetrovací sudca Tribunale di Bologna.

MIRAGLIA

- 14 Pán Miraglia bol obvinený spolu s inými osobami z organizovania prepravy 20,16 kg omamných látok rovnakého druhu ako heroín z Holandska do Bologne, toto konanie je trestným činom podľa článku 110 talianskeho trestného zákona a článku 80 dekrétu prezidenta republiky č. 309/90, ktoré upravujú aj výšku trestu.

- 15 Vyšetrovací sudca Tribunale di Bologna na predbežnom pojednávaní 22. januára 2002 rozhodol o prepustení pána Miraglia z väzby a o nahradení preventívnej väzby domácou väzbou. Tribunale di Bologna následne nahradil domácu väzbu povinnosťou zdržiavať sa v Mondragone (Taliansko) a nakoniec zrušil akékoľvek preventívne opatrenie, takže obvinený má v súčasnosti úplnú slobodu pohybu.

- 16 Súčasne bolo proti pánovi Miraglia začaté trestne konanie holandskými justičnými orgánmi pre ten istý trestný čin prepravy približne 30 kg heroínu z Holandska do Talianska.

- 17 V súvislosti s týmto činom bol pán Miraglia zatknutý holandskými úradmi 18. decembra 2000 a prepustený 28. decembra 2000. Gerechtshof te Amsterdam (Holandsko) 17. januára 2001 zamietol odvolanie prokurátora proti uzneseniu Rechtbank te Amsterdam (Holandsko), ktorým bol zamietnutý návrh na predĺženie väzby.

- 18 Trestné konanie proti obvinenému bolo skončené 13. februára 2001 bez toho, aby bol odsúdený na trest, alebo aby mu bola uložená akákoľvek iná sankcia. V rámci tohto konania prokurátor Holandskej kráľovnej nepodal obžalobu na obvineného. Zo spisu vyplýva, že sa takto rozhodol z dôvodu začatia trestného stíhania pre tie isté skutky v Taliansku.

- 19 Rechtbank te Amsterdam uznesením z 9. novembra 2001 rozhodol o poskytnutí náhrady za ujmu, ktorá vznikla obvinenému v súvislosti s vykonanou väzbou a odmenou za výdavky obhajcu.
- 20 Prokuratúra Rechtbank te Amsterdam listom zo 7. novembra 2002 zamietla žiadosť Tribunale di Bologna o vzájomnú pomoc na základe výhrady vyslovenej Holandským kráľovstvom vo vzťahu k článku 2 písm. b) Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci, keďže Rechtbank „skončil konanie bez uloženia trestu“.
- 21 Talianska prokuratúra poslala 10. apríla 2003 holandským justičným orgánom žiadosť o poskytnutie informácií o výsledku trestného konania začatého proti pánovi Miraglia a o spôsobe skončenia tohto konania na účely posúdenia relevantnosti tohto konania so zreteľom na článok 54 DVSD.
- 22 Holandská prokuratúra informovala listom z 18. apríla 2003 taliansku prokuratúru o zastavení trestného stíhania proti pánovi Miraglia bez toho, aby uviedla postačujúce údaje pre taliansku stranu o prijatom opatrení a jeho obsahu. Holandská prokuratúra uviedla, že ide o „konečné rozhodnutie sudcu“, z ktorého vyplýva zákaz podľa článku 255 holandského trestného poriadku akéhokoľvek ďalšieho stíhania pre rovnaké trestné skutky a znemožňuje akúkoľvek súdnu pomoc zahraničným úradom s výnimkou prípadu, že vyjdú najavo nové dôkazy proti pánovi Miraglia. Holandské justičné orgány dodali, že článok 54 DVSD predstavuje prekážku poskytnutia akejkoľvek pomoci na žiadosť talianskeho štátu.
- 23 Podľa vnútroštátneho súdu sa holandské úrady rozhodli nezačať trestné stíhanie proti pánovi Miraglia z dôvodu, že medzičasom bolo proti nemu začaté trestné

konanie v Taliansku za rovnaké trestné činy. Toto posúdenie vyplýva z „preventívneho“ uplatnenia zásady *ne bis in idem*.

- 24 Podľa Tribunale di Bologna je však tento výklad článku 54 DVSD chybný, pretože zbavuje oba dotknuté štáty akejkolvek konkrétnej možnosti skutočne preskúmať zodpovednosť obvineného.
- 25 Takto vykladaný článok 54 DVSD by znemožnil holandským úradom trestne stíhať pána Miraglia z dôvodu, že v Taliansku prebieha trestné konanie za rovnaké skutky, a zároveň by znemožnil talianskym úradom posúdiť zodpovednosť obvineného.
- 26 Vnútroštátny súd dodáva, že aj za predpokladu, že by nevyslovil, na rozdiel od holandských úradov, že v tomto prípade sa uplatní zásada *ne bis in idem* a rozhodol by o pokračovaní trestného konania, bol by nútený posudzovať zodpovednosť pána Miraglia bez výdatného príspevku, ktorý predstavujú dôkazy získané holandskými úradmi, a bez ich pomoci.
- 27 Za týchto okolností sa Tribunale di Bologna rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa uplatniť článok 54 [DVSD], ak súdne rozhodnutie prijaté prvým členským štátom spočíva v zastavení trestného stíhania bez toho, aby bolo vydané rozhodnutie vo veci samej a bolo prijaté iba na základe toho, že bolo začaté trestné stíhanie v inom členskom štáte?“

O prejudiciálnej otázke

- 28 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa zásada *ne bis in idem* upravená v článku 54 DVSD uplatňuje na rozhodnutie justičných orgánov členského štátu, ktorým bolo skončené konanie potom, ako sa prokurátor rozhodol nepokračovať v konaní z jediného dôvodu začatia trestného stíhania v inom členskom štáte proti tomu istému obvinenému a za tie isté skutky bez rozhodnutia vo veci samej.
- 29 Zo znenia článku 54 DVSD vyplýva, že osoba „právoplatne odsúdená“ jedným z členských štátov nesmie byť pre ten istý čin stíhaná iným členským štátom.
- 30 Súdne rozhodnutie, akým je rozhodnutie vydané vo vnútroštátnom konaní, ktoré bolo vydané po tom, ako sa prokurátor rozhodol nepokračovať v trestnom konaní z jediného dôvodu začatia trestného stíhania v inom členskom štáte proti tomu istému obvinenému a za tie isté skutky bez rozhodnutia vo veci samej, však nemôže predstavovať právoplatné rozhodnutie o odsúdení tejto osoby v zmysle článku 54 DVSD.
- 31 Tento výklad uvedeného článku 54 sa nanucuje o to viac, že je jediným, ktorý uprednostňuje predmet a cieľ tohto ustanovenia pred procesnými hľadiskami, ktoré sa menia v závislosti od dotknutých členských štátov, a ktorý zabezpečuje užitočné uplatnenie tohto článku.

- 32 Je totiž nepochybné, že cieľom článku 54 DVSD je vylúčiť to, aby osoba nebola z dôvodu, že vykonáva svoje právo na voľný pohyb, stíhaná pre tie isté skutky na území viacerých členských štátov (rozsudok z 11. februára 2003, Gözütok a Brügger, C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345, bod 38).
- 33 Výsledkom uplatnenia tohto článku na rozhodnutie o skončení trestného konania, akým je rozhodnutie vo vnútroštátnej veci, by bolo sťaženie, resp. znemožnenie akejkoľvek konkrétnej možnosti potrestať v dotknutých členských štátoch protizákonné konanie obvineného.
- 34 Na jednej strane, uvedené rozhodnutie o skončení konania bolo prijaté justičnými orgánmi členského štátu bez toho, aby bolo posúdené protizákonne konanie obvineného. Na druhej strane, začatie trestného konania v inom členskom štáte za tie isté skutky by bolo ohrozené, aj keď by začatie tohto konania odôvodňovalo vzdanie sa možnosti pokračovať v konaní zo strany prokuratúry v prvom členskom štáte. Tento dôsledok by bol zjavne v rozpore so samotným účelom ustanovení hlavy VI Zmluvy o Európskej únii, ako ho definuje článok 2 prvý odsek štvrtá zarážka EÚ, teda „zachovávať a rozvíjať úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a práva, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa ochrany vonkajších hraníc, azylu, prisťahovalectva a prevencie a boja proti zločinnosti“.
- 35 Z týchto dôvodov je potrebné odpovedať na položenú otázku tak, že zásada *ne bis in idem* upravená v článku 54 DVSD sa neuplatňuje na rozhodnutie justičných orgánov členského štátu, ktorým bolo skončené trestné konanie po tom, ako sa prokurátor rozhodol nepokračovať v trestnom stíhaní z jediného dôvodu začatia trestného stíhania v inom členskom štáte proti tomu istému obvinenému a za tie isté skutky bez rozhodnutia vo veci samej.

O trovách

- 36 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Zásada *ne bis in idem* upravená v článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaného 19. júna 1990 v Schengene, sa neuplatňuje na rozhodnutie justičných orgánov členského štátu, ktorým bolo skončené trestné konanie po tom, ako sa prokurátor rozhodol nepokračovať v trestnom stíhaní z jediného dôvodu začatia trestného stíhania v inom členskom štáte proti tomu istému obvinenému a za tie isté skutky bez rozhodnutia vo veci samej.

Podpisy